

Et funn av sjeldne sulfat-mineraler i Kvinnherad.

Av Roald Ellingsen

Funnet ble gjort sommeren -83 i en nedlagt kisgruve i Kvinnherad kommune (Ytre Hardanger). Alle de senere omtalte sulfatene er funnet i en og samme gruvegang, noen meter inn fra åpningen, og altså inn under «gruvetakket». Bortsett fra gips, som ble funnet

EUMANN

langs vegger og tak, ble de øvrige mineralene funnet på «golvet» innenfor et meget lite område. Prøvene ble identifisert av Kjartan Brastad ved Mineralogisk-Geologisk museum i Oslo.

Funnet må vel karaktiseres som bemerkelsesverdig ut i fra to forhold:

- mineralet *siderotil* er første gang rapportert funnet i Norge fra denne forekomsten
- de øvrige mineralene i funnet er alle (med unntak av gips) uvanlige i Norge. Ellers har Brastad gitt uttrykk for at det sannsynligvis også finnes enda andre mineraler i de innsendte prøver.

Museumslektor Øystein Jansen skriver i et brev til Roald Ellingsen:

«Gerologisk Museum takker for de innsendte prøver som inneholder følgende mineraler: *Gips, copiapitt, chalcantitt, halotrichitt, siderotil.*

Flere av prøvene inneholder mineraler som tidligere ikke er representert i museets samlinger. Det vil bli vist i museets utstilling over mineraler fra Vestlandet».

Så det er bare å ta en tur på museet for å ta mineralene nærmere i øyesyn.

Mineralliste

Navn: Copiapitt

Formel:

Farge: Lysgul til sennepsgul

Habitus: Knoller, skorper, dels glinsende, dels kornet også jordaktig.

Størrelse: ca. 2×2 til 8×10 cm

Navn: Chalkanitt

Formel: $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$

Farge: Blå/grønn

Habitus: små rundaktige aggregater eller kornete utfellinger (mikrokrystaller?) (på copiapitt).

ETTER NEUMANN

Størrelse: Aggr. hver ca. 2-4 mm. dels tetsittende (c. som ovenfor)

Navn: Alunogen

Formel: $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 16\text{H}_2\text{O}$

Farge: Hvit

Habitus: Utfellinger, korn (på copiapitt)

Størrelse: Ca. 2-5 mm. (c. som ovenfor)

Navn: Hexahydritt

Formel: $\text{MgSO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$

Fargé: Hvit (dels m/svakt grønnlig skjær)

Habitus: Massiv, dels fibrig, dels m/små klare krystaller.

Størrelse: Ca. 2×2 til 10×15 cm.

Navn: Halotrichitt

Formel: $\text{Fe}^2 + \text{Al}_2(\text{SO}_4)_4 \cdot (22\text{H}_2)$

Farge: Hvit

Habitus: Skorper, aggregater dels m/håraktige krystaller.

Størrelse: Ca. 2×2 til 3×5 (xx opptil 10 mm)

NYTT FOR NORGE

Navn: Siderotil

Formel: $\text{Fe}^2 + \text{SO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$

Farge: Meget lys blå

Habitus: Utfellinger, belegg (på halotrichitt)

Størrelse: Ca. 2-3 mm, dels tetsittende (h. som ovenfor).

Navn: Boothitt

Formel: $\text{CuSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$

Farge: Blå/grønn

Habitus: Utfellinger, korn (på copiapitt/halotrichitt)

Størrelse: Ca. 1-5 mm.

